

SABIEDRISKO PAKALPOJUMU REGULĒŠANAS KOMISIJA

Skanstes iela 25, Rīga, LV-1013 | tālrunis 67097200 | e-pasts sprk@sprk.gov.lv

PADOMES LĒMUMS

Rīgā

14.05.2026.

Nr. 37

(prot. Nr. 18, 7. p.)

Par administratīvās lietas izskatīšanu saistībā ar akciju sabiedrību “Latvenergo”

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (turpmāk – Regulators), pamatojoties uz likuma “Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” 9. panta otro daļu, savas kompetences ietvaros patstāvīgi pieņem lēmumus un izdod administratīvos aktus, kas ir saistoši konkrētiem sabiedrisko pakalpojumu sniedzējiem un lietotājiem.

Regulators konstatē

1. Saskaņā ar likuma “Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” 7. panta pirmo daļu Regulators uzrauga, lai sabiedrisko pakalpojumu sniegšanā regulējamās nozarēs tiktu ievērots šis likums, kā arī regulējamo nozaru speciālie normatīvie akti. Elektroenerģijas tirgus likuma 37.⁵ panta otrā daļa noteic, ka Regulators tam noteiktās kompetences ietvaros uzrauga Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 25. oktobra Regulas (ES) Nr. 1227/2011 par enerģijas vairumtirgus integritāti un pārredzamību (turpmāk – REMIT) ievērošanu.

2. REMIT 2. panta 7. punkts noteic, ka tirgus dalībnieks ir ikviena persona, tostarp pārvades sistēmu operatori, sadales sistēmu operatori, uzglabāšanas sistēmu operatori un sašķidrinātās dabasgāzes sistēmu operatori, kas iesaistās darījumos, arī iesniedz tirdzniecības rīkojumus, vienā vai vairākos enerģijas vairumtirgos. Savukārt Elektroenerģijas tirgus likuma 1. panta otrās daļas 25. punkts noteic, ka elektroenerģijas tirgus dalībnieki ir elektroenerģijas ražotāji, elektroenerģijas tirgotāji, agregatori, elektroenerģijas uzkrātuves operatori un galalietotāji.

3. Saskaņā ar Elektroenerģijas tirgus likuma 37.⁵ panta pirmo daļu, tirgus dalībniekiem un pārvades sistēmas operatoram, veicot darbības elektroenerģijas vairumtirgū, jāievēro REMIT prasības, tostarp aizliegums darījumos ļaunprātīgi izmantot iekšējo informāciju, tirgus manipulāciju aizliegums, kā arī pienākums sniegt informāciju Regulatoram un Energoregulatoru sadarbības aģentūrai (turpmāk – ACER).

4. REMIT 5. pants noteic, ka veikt vai mēģināt veikt tirgus manipulācijas enerģijas vairumtirgū ir aizliegts. Savukārt no REMIT 2. panta 2. punkta a) apakšpunkta i) apakšpunkta izriet, ka tirgus manipulācijas ir iesaistīšanās jebkādā darījumā vai jebkāda tirdzniecības rīkojuma izdošana, grozīšana vai atsauksana, vai jebkāda cita rīkošanās attiecībā

uz vairumtirdzniecības energoproduktiem, kura raida vai varētu raidīt nepatiesus vai maldinošus signālus attiecībā uz vairumtirdzniecības energoproduktu piedāvājumu, pieprasījumu vai cenu.

5. Akciju sabiedrībai “Latvenergo”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003032949, juridiskā adrese: Pulkveža Brieža iela 12, Rīga, LV-1230 (turpmāk – AS “Latvenergo”), pieder sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Enerģijas publiskais tirgotājs” (turpmāk – SIA “Enerģijas publiskais tirgotājs”), kura no 2014. gada 1. aprīļa pilda Elektroenerģijas tirgus likumā noteiktās publiskā tirgotāja funkcijas. SIA “Enerģijas publiskais tirgotājs” pamata pienākums ir elektroenerģijas obligātā iepirkuma administrēšana, proti, elektroenerģijas obligātā iepirkuma ietvaros saražotās elektroenerģijas iepirkšana un pārdošana.

6. Saskaņā ar 2014. gada 29. maijā starp AS “Latvenergo” un SIA “Enerģijas publiskais tirgotājs” noslēgto līgumu par savstarpējo pakalpojumu sniegšanu AS “Latvenergo” sniedz SIA “Enerģijas publiskais tirgotājs” tirdzniecības operāciju pakalpojumu (*).¹

7. 2024. gada 5. novembrī Regulators saņēma AS “Latvenergo” šā paša datuma iesniegumu Nr. 01VD00-19/1885, kurā AS “Latvenergo” informēja Regulatoru par to, ka Nord Pool nākamās dienas tirgū un kārtējās dienas tirgū laika periodā no 2024. gada 3. novembra plkst. 01.00 līdz 2024. gada 4. novembra plkst. 01.00 tika konstatēti netipiski darījumi. Šo netipisko darījumu kopējais apjoms bija (*) MWh nākamās dienas tirgū un (*) MWh kārtējās dienas tirgū. Darījumus veica AS “Latvenergo” SIA “Enerģijas publiskais tirgotājs” kontā Nord Pool platformā.

Minētie darījumi identificēti kā netipiski, jo tirdzniecības plāns Nord Pool platformā tika iesniegts ar pretēju zīmi, proti, SIA “Enerģijas publiskais tirgotājs” portfeļa apjoms piedāvāts nevis pārdošanai nākamās dienas tirgū, bet kā piedāvājums pirkt. Savukārt kārtējās dienas tirgū darījumi veikti, lai pārdotu gan SIA “Enerģijas publiskais tirgotājs” portfeļa, gan iepriekš kļūdaini nākamās dienas tirgū nopirkto apjomu.

8. 2024. gada 11. decembrī Regulators saņēma AS “Latvenergo” šā paša datuma iesniegumu Nr. 01VD00-19/2090 ar detalizētāku informāciju par komersanta rīcību saistībā ar izvērtējamajiem netipiskajiem darījumiem 2024. gada novembrī. (*)

AS “Latvenergo” par notikumu nekavējoties ir informējusi Regulatoru un Nord Pool Tirgus uzraudzības struktūrvienību. AS “Latvenergo” ir veikusi tirdzniecības darījumu sistēmu pārbaudes, stresa un sabotāžas testus un secinājusi, ka, vienīgi pieļaujot rupju nolaidību un ignorējot automatiskus informācijas tehnoloģiju risinājumus un manuāli pārvaldot operācijas, ir bijis iespējams panākt kļūdaina piedāvājuma iesniegšanu Nord Pool platformā. AS “Latvenergo” ir veikusi precizējumus informācijas tehnoloģiju rīkos. Ar atbildīgo darbinieku, kurš veicis izvērtējamos kļūdainos darījumus, izbeigtas darba attiecības.

9. 2025. gada 13. janvārī Regulators saņēma AS “Augstsprieguma tīkls” 2025. gada 12. janvāra iesniegumu Nr. 2.5/2025/96 par tās rīcībā esošo informāciju par AS “Latvenergo” veiktajiem netipiskajiem darījumiem nākamās dienas tirgū un kārtējās dienas tirgū laika periodā no 2024. gada 3. novembra plkst. 01.00 līdz 2024. gada 4. novembra plkst. 01.00. (*)

10. Ar 2025. gada 3. marta iesniegumu Nr. 01VD00-19/458 AS “Latvenergo” iesniedza papildu skaidrojumu un informāciju par izvērtējamajiem apstākļiem, tostarp AS “Latvenergo” iekšējos normatīvos aktus, uz kuriem komersants atsaucās savos paskaidrojumos. AS “Latvenergo” cita starpā paskaidroja, ka netipiskie darījumi tika veikti

¹ Šeit un turpmāk tekstā ar (*) apzīmēta teksta daļa, kas nav ietverta šajā publiskojamā lēmuma versijā, jo satur ierobežotas pieejamības informāciju.

2024. gada 3. novembrī (*). Tāpēc, komersanta ieskatā, informācija par netipiskiem darījumiem to konstatēšanas brīdī vairs neatbilda ar steidzamo tirgus paziņojumu (*angļu val. – urgent market messages*) publiskojamās informācijas definīcijai, tai nebija iekšējās informācijas statusa un tā netika publiskota.

AS “Latvenergo” informēja Regulatoru, ka (*). AS “Latvenergo” informēja, ka ir aktualizējusi instrukciju “*Par EVTF elektroenerģijas vairumtirdzniecības daļas pienākuma izpildi UMM Informācijas publiskošanā*”, kā arī uzlabojusi informācijas tehnoloģiju rīkus. Papildus AS “Latvenergo” informēja, ka ir atlīdzinājusi SIA “Enerģijas publiskais tirgotājs” netipisko darījumu rezultātā radītos zaudējumus.

11. 2025. gada 24. oktobrī Regulators saņēma SIA “Enerģijas publiskais tirgotājs” šā paša datuma iesniegumu Nr. 40VL00-12/38, kurā komersants sniedza informāciju par tam zināmajiem lietas apstākļiem. SIA “Enerģijas publiskais tirgotājs” paskaidroja, ka informāciju par 2024. gada 3. un 4. novembrī notikušajiem netipiskajiem darījumiem tās kontā Nord Pool platformā komersants saņēma no AS “Latvenergo”. SIA “Enerģijas publiskais tirgotājs” apliecināja, ka izvērtējamajā periodā notikušais darījums neatbilst ierastajai komersanta darbībai Nord Pool platformā, jo, pildot publiskā tirgotāja pienākumus, SIA “Enerģijas publiskais tirgotājs” Nord Pool biržā par nākamās dienas cenu plāno un veic tikai elektroenerģijas pārdošanu, kas iegādāta elektroenerģijas obligātā iepirkuma ietvaros.

SIA “Enerģijas publiskais tirgotājs” papildus paskaidroja, ka kļūdaini veikto darījumu nākamās dienas tirgū un korekcijai veikto darījumu kārtējās dienas tirgū dēļ komersantam radās neparedzētas izmaksas 1130,08 *euro* apmērā, kuras AS “Latvenergo” pilnībā kompensēja.

12. Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 55. panta 2. punktu administratīvo lietu iestādē ierosina uz iestādes iniciatīvas pamata. Administratīvā procesa likuma 57. pants noteic, ka iestāde, kurai lieta ir piekritīga, ierosina administratīvo lietu, ja tai kļūst zināmi fakti, uz kuriem pamatojoties saskaņā ar tiesību normām ir jāizdod vai var tikt izdots attiecīgs administratīvais akts, kā arī tad, ja iestādei ir pamats uzskatīt, ka šādi fakti varētu būt.

Izvērtējot tā rīcībā esošo informāciju, Regulators ar 2026. gada 16. janvāra vēstuli Nr. 3-2.21/879-IP informēja AS “Latvenergo” par to, ka ir ierosināta administratīvā lieta par Elektroenerģijas tirgus likumā un REMIT noteikto prasību neievērošanu, un aicināja AS “Latvenergo” iesniegt viedokli un argumentus par lietas apstākļiem.

13. 2026. gada 30. janvāra iesniegumā Nr. 01VD00-19/180 AS “Latvenergo” atkārtoti paskaidroja, ka tā ir rūpīgi izmeklējusi 2024. gada novembrī izveidojušos situāciju. AS “Latvenergo” norāda, ka atbildīgā darbinieka rīcība konkrētajā situācijā nebija mēģinājums ietekmēt elektroenerģijas pieprasījumu, piedāvājumu vai cenas Nord Pool biržā. Darījumi netika veikti apzināti, lai dotu tirgum maldinošus signālus vai ietekmētu tirgus cenas līmeni. Šāda situācija, AS “Latvenergo” ieskatā, izveidojās cilvēciska faktora dēļ – atbildīgais darbinieks nevērības dēļ pieļāva kļūdainu tirdzniecības rīkojumu izlikšanu un pēc tam, konstatējis, ka notikusi rupja kļūda, vienpersoniski centās šo kļūdu labot.

AS “Latvenergo” lūdz, lai, izvērtējot lietas apstākļus un nosakot administratīvā soda veidu un mēru, Regulators ņem vērā, ka AS “Latvenergo” veicināja pārkāpuma konstatēšanu, par radušos situāciju iespējami ātri informēja tirgu uzraugošās institūcijas un sadarbojās ar tām, nodrošinot pilnīgu informāciju par notikušo. AS “Latvenergo” lūdz ņemt vērā arī to, ka iekšējās izmeklēšanas ietvaros komersants veica visaptverošas tirdzniecības sistēmu pārbaudes, kā arī stresa un sabotāžas testus. AS “Latvenergo” ir veikusi dažādus preventīvus pasākumus darījumu sagatavošanas automātiskajās procedūru ķēdēs, vizuāli spilgtāk izceļot

kļūdu paziņojumus, un papildinājusi automātiskās enerģijas vairumtirdzniecības funkcijas vadības apziņošanas sistēmas ar augstākas detalizācijas informāciju.

Papildus AS “Latvenergo” lūdz ņemt vērā faktu, ka atsevišķas tirgus laika vienības solījuma apjoms nav bijis nozīmīgs. AS “Latvenergo” norāda uz Nord Pool pētījumu “Iekšējās informācijas publicēšanas sliekšnis” (*angļu val. – Threshold for Publishing Inside Information*), kas veikts, lai noteiktu atbilstošu sliekšni iekšējās informācijas publicēšanai Ziemeļvalstu un Baltijas valstu vairumtirdzniecības elektroenerģijas tirgū. Pamatojoties uz kvalitatīvās un kvantitatīvās analīzes rezultātiem, pētījumā secināts, ka Ziemeļvalstu un Baltijas valstu vairumtirdzniecības elektroenerģijas tirgū publicēšanai atbilstošs iekšējās informācijas sliekšnis ir 100 MW. AS “Latvenergo” paskaidro, ka 2024. gada 2. novembrī kļūdaini izliktie solījumi bija robežās no (*) līdz (*) MW.

14. Regulatora padomes 2026. gada 26. marta sēdē AS “Latvenergo” pārstāvis piekrita tam, kā lēmuma projektā atspoguļoti lietas faktiskie apstākļi, vienlaikus lūdzot atlikt jautājuma izskatīšanu un dot iespēju iesniegt papildu viedokli par izvērtējamo darījumu ietekmes apmēru uz elektroenerģijas tirgu. 2026. gada 2. aprīlī Regulators saņēma AS “Latvenergo” šā paša datuma iesniegumu Nr. 01VD00-19/580 ar papildu apsvērumiem. AS “Latvenergo” norāda, ka, veicot izpēti par Nord Pool 2024. gada 3. novembra nākamās dienas tirgus visaugstākās – 17. stundas (plkst. 17.00–18.00 pēc Austrumeiropas laika) – cenas veidošanos atbilstoši Baltijas reģiona piedāvājuma un pieprasījuma agregētajām solījumu līknēm, jāizvērtē arī potenciālās pārrobežu plūsmu izmaiņas. AS “Latvenergo” ieskatā, atrauti simulējot viena tirdzniecības reģiona piedāvājuma un pieprasījuma līkņu pārbīdi, nevar pilnīgi ticami novērtēt apjoma izmaiņu ietekmi uz cenu. Ja mainās pieprasījuma vai piedāvājuma apjoms tirdzniecības apgabalā, var mainīties arī pārrobežu plūsmas, kuras var ietekmēt cenu līmeni. Tajā pašā laikā AS “Latvenergo” atzīst, ka nav iespējams veikt Nord Pool biržas cenas aprēķina algoritma (Euphemia) darbības simulāciju, kas dotu ticamu rezultātu par Baltijas reģiona tirdzniecības rezultātiem, ievērojot elektroenerģijas pārrobežu plūsmu izmaiņas.

AS “Latvenergo” uzsver, ka vienas dienas tirdzniecības rezultātu nevar uzskatīt par būtiskas ietekmes uz tirgu indikatoru, un atkārtoti norāda uz Nord Pool biržas pētījumu, kurā secināts, ka 100 MW sliekšnis ir atzīstams par tirgu potenciāli ietekmējošu. AS “Latvenergo” norāda, ka SIA “Enerģijas publiskais tirgotājs” piedāvājumā izliktā ražošanas aktīvu jauda nepārsniedz 13 MW, bet pieļautais kļūdas diapazons ir līdz 26 MW. Ja Regulators konstatē, ka šādas jaudas apjomam (13 MW) ir būtiska ietekme uz tirgu, AS “Latvenergo” ieskatā, būtu jāmaina arī līdzšinējā prakse un jāsamazina sliekšnis iekšējās informācijas publicēšanai Ziemeļvalstu un Baltijas tirgū. Tas, savukārt, varētu nonākt pretrunā REMIT mērķim nodrošināt enerģijas vairumtirgu integritāti un pārredzamību, samazināt publicētās informācijas vērtību, radīt papildu administratīvo slogu un izmaksas saistībā ar šādas papildu iekšējās informācijas apstrādi, kā arī pazemināt tirgotāju efektivitāti. Ņemot vērā minēto, AS “Latvenergo” lūdz Regulatoru neklasificēt izvērtējamos netipiskos darījumus kā būtiskus.

15. Saskaņā ar Elektroenerģijas tirgus likuma 47. panta pirmo daļu gadījumā, ja Regulators konstatē, ka tirgus dalībnieks neievēro šā likuma prasības, Regulators var pieņemt vienu vai vairākus no šādiem lēmumiem: uzlikt pienākumu noteiktā termiņā nodrošināt attiecīgo šā likuma prasību ievērošanu, izteikt brīdinājumu vai uzlikt šā likuma 46. pantā minēto soda naudu.

Elektroenerģijas tirgus likuma 46. pants noteic, ka Regulators ir tiesīgs tirgus dalībniekam uzlikt soda naudu līdz 10 procentiem no tirgus dalībnieka iepriekšējā finanšu gada neto apgrozījuma, bet ne mazāk kā 300 *euro*, ja tirgus dalībnieks neievēro REMIT prasības, tostarp tirgus manipulāciju aizliegumu.

16. Pamatojoties uz Elektroenerģijas tirgus likuma 47. panta sesto daļu, Ministru kabinets 2014. gada 23. decembrī ir izdevis noteikumus Nr. 839 “Kārtība, kādā nosaka soda naudas apmēru elektroenerģijas un dabasgāzes apgādē” (turpmāk – Noteikumi). Saskaņā ar Noteikumu 9. punktu, nosakot soda naudas apmēru, Regulators izvērtē pārkāpuma radītās sekas un pārkāpuma ilgumu (Noteikumu 10.–13. punkts).

Noteikumu 11. punkts noteic, ka gadījumā, ja pārkāpums tieši vai netieši ietekmējis elektroenerģijas tirgus vai dabasgāzes tirgus pārskatāmību un konkurences līmeni tajā, tai skaitā elektroenerģijas vai dabasgāzes pārrobežu tirdzniecību, un elektroenerģijas vai dabasgāzes lietotāju iespējas saņemt nepārtraukti un droši piegādātu elektroenerģiju vai dabasgāzi pieprasītajā kvalitātē par pamatotām cenām, bet pārkāpuma dēļ komersants vai vertikāli integrēts komersants nav guvis tiešu vai netiešu labumu vai ieņēmumus, soda naudu nosaka līdz 1,5 procentiem no komersanta iepriekšējā finanšu gada neto apgrozījuma enerģētikas nozarē.

Noteikumu 16. punkts noteic, ka kopējo soda naudas apmēru par vienu pārkāpumu aprēķina normatīvajos aktos noteiktajās robežās, summējot saskaņā ar šo noteikumu 10., 11. vai 12. punktu un 13. punktu noteiktās soda naudas un ņemot vērā šo noteikumu 14. vai 15. punktā minētos apstākļus.

Saskaņā ar Noteikumu 14. punktu Regulators kopējo soda naudas apmēru var samazināt, ja pastāv vismaz viens no šādiem apstākļiem:

- 1) pārkāpums pārtraukts, tiklīdz komersants saņēmis no regulatora informāciju par iespējamo pārkāpumu;
- 2) komersants brīvprātīgi novērsis pārkāpuma sekas, pirms regulators pieņēmis lēmumu par pārkāpuma konstatēšanu;
- 3) komersants pēc savas iniciatīvas sniedzis pierādījumus, kuriem ir būtiska nozīme pārkāpuma konstatēšanā;
- 4) komersants atlīdzina personai zaudējumus, kas tai radušies saistībā ar komersanta izdarīto pārkāpumu.

17. AS “Latvenergo” tika uzaicināta uz Regulatora padomes 2026. gada 14. maija sēdi, kurā skatīja šā lēmuma projektu, tomēr tās pārstāvis sēdē nepiedalījās.

Regulators secina

1. AS “Latvenergo” izvērtējamajos apstākļos bija tirgus dalībnieks REMIT 2. panta 7. punkta izpratnē un elektroenerģijas tirgus dalībnieks Elektroenerģijas tirgus likuma 1. panta otrās daļas 25. punkta izpratnē, jo tā pirka un pārdeva elektroenerģiju Nord Pool nākamās dienas tirgū un kārtējās dienas tirgū.

2. Ņemot vērā SIA “Enerģijas publiskais tirgotājs” izveidošanas mērķi, specifiskās funkcijas un šā komersanta noslēgtā līguma ar AS “Latvenergo” noteikumus (skat. šā lēmuma konstatējošās daļas 5. un 6. punktu), AS “Latvenergo” bija pamats SIA “Enerģijas publiskais tirgotājs” vārdā tikai pārdot elektroenerģiju, bet ne pirkt. Tomēr AS “Latvenergo” Nord Pool platformā SIA “Enerģijas publiskais tirgotājs” portfeļa apjomu 2024. gada 3. novembrī piedāvāja nevis pārdošanai nākamās dienas tirgū, bet gan pirkšanai. No AS “Latvenergo” sniegtā skaidrojuma izriet, ka šāda darbība notikusi tās darbinieka pieļautās kļūdas dēļ. Savukārt sekojoši darījumi ar SIA “Enerģijas publiskais tirgotājs” portfeļa apjomu kārtējās dienas tirgū veikti, lai šo kļūdu labotu.

3. ACER Vadlīniju par Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 25. oktobra Regulas (ES) Nr. 1227/2011 par enerģijas vairumtirgus integritāti un pārredzamību

piemērošanu 6.2. daļas 233. punktā teikts, ka saskaņā ar tirgus manipulācijas definīciju svarīgi ir tas, vai rīcība radīja vai varēja radīt nepatiesus vai maldinošus signālus par vairumtirdzniecības energoproduktu piedāvājumu, pieprasījumu vai cenu, vai nodrošināja vai, iespējams, nodrošināja šo produktu cenu mākslīgā līmenī. Šī definīcija neietver nekādu nodoma elementu. Citiem vārdiem sakot, tas, vai rīcība ir bijusi tīša vai netīša, nav svarīgi, lai to kvalificētu kā REMIT 5. panta pārkāpumu tirgus manipulācijas veidā. Tā rezultātā vienkārša kļūdaina tirdzniecības darbība var izrādīties manipulatīva.²

Turpat 6.3.2. daļas 315. punkta l) apakšpunktā kā viens no tirgus manipulāciju (tirgus manipulāciju mēģinājuma) veidiem, sniedzot vai mēģinot sniegt nepatiesus vai maldinošus signālus vai mākslīgi nostiprinot cenu, minēti kļūdaini rīkojumi, proti, netīša rīkojumu veikšana vai darījumu noslēgšana, kas sniedz nepatiesas vai maldinošas norādes par vairumtirdzniecības energoprodukta piedāvājumu, pieprasījumu vai cenu.³

Savukārt minēto ACER vadlīniju 6.2. daļas 234. punktā teikts, ka saskaņā ar REMIT 2. panta 2. punkta a) apakšpunkta i) apakšpunktu pietiek ar to, ka rīcība varētu radīt nepatiesus vai maldinošus signālus par vairumtirdzniecības energoprodukta pieprasījumu, piedāvājumu vai cenu, lai to kvalificētu kā REMIT 5. panta pārkāpumu tirgus manipulācijas veidā. Šādos gadījumos valstu regulatīvajām iestādēm nav jāpierāda, ka patiešām tika sniegti nepatiesi vai maldinoši signāli par enerģijas vairumtirdzniecības produktu pieprasījumu, piedāvājumu vai cenām. Pietiek ar to, ka konkrētā gadījumā rīcība varēja radīt šādus nepatiesus vai maldinošus signālus.⁴

4. Regulators secina, ka izvērtējamajos apstākļos AS “Latvenergo” ir devusi kļūdainus tirdzniecības rīkojumus un šādi rīkojumi neatkarīgi no tā, vai tie tika doti tīši vai netīši, vai tie radīja vai neradīja sekas uz elektroenerģijas tirgu, ir uzskatāmi par REMIT 5. panta pārkāpumu, jo šīs rīcības dēļ 2024. gada 3. novembrī tirgū tika sniegti kļūdaini signāli par vairumtirdzniecības energoprodukta piedāvājumu un pieprasījumu. Secīgi šo kļūdaino tirdzniecības rīkojumu dēļ elektroenerģijas tirgus cena, iespējams, tika noteikta nekorektā līmenī.

5. Saskaņā ar Noteikumu 9.–12. punktu Regulatoram ir jāizvērtē, vai pārkāpums ir tieši vai netieši ietekmējis elektroenerģijas tirgus pārskatāmību un konkurences līmeni tajā, tai skaitā elektroenerģijas pārrobežu tirdzniecību, un elektroenerģijas lietotāju iespējas saņemt nepārtraukti un droši piegādātu elektroenerģiju pieprasītajā kvalitātē par pamatotām cenām un

² ACER Guidance on the application of Regulation (EU) No 1227/2011 of the European Parliament and of the Council of 25 October 2011 on wholesale energy market integrity and transparency. 6.1st Edition. 18 December 2024: (233) *Indeed, according to the definition of ‘market manipulation’, what matters is whether the behaviour gave or was likely to give false or misleading signals as to the supply of, demand for, or price of wholesale energy products (Articles 2(2)(a)(i), 2(2)(a)(iii) and 2(2)(b) of REMIT) and/or secured, or is likely to have secured the price of those products at an artificial level (Article 2(2)(a)(ii) of REMIT). That definition does not include any element of intent. In other words, whether the behaviour is intentional or not is irrelevant to qualify it as a breach of Article 5 of REMIT in the form of ‘market manipulation’. As a result, a mere erroneous trading activity can end up being manipulative; [Guidance on REMIT application | www.acer.europa.eu](https://www.acer.europa.eu)*

³ Turpat: (315) *Types of practice of (attempted) market manipulation through (attempting to give) giving false or misleading signals and/or securing the price at an artificial level: [...] l) Erroneous orders: unintentionally placing orders or entering into transactions that send false or misleading signals regarding supply, demand or price of a wholesale energy product.*

⁴ Turpat: (234) *According to Articles 2(2)(a)(i), 2(2)(a)(iii) and 2(2)(b) of REMIT, it is enough that the behaviour is likely to give false or misleading signals as to the demand, supply or price of a wholesale energy product to qualify it as a breach of Article 5 of REMIT in the form of market manipulation. In such cases, there is no need for the NRAs to demonstrate that false or misleading signals on the demand, supply or prices of wholesale energy products were actually sent. It is enough that, in the circumstances of a given case, the behaviour was likely to give these false or misleading signals.*

vai pārkāpuma dēļ komersants vai vertikāli integrēts komersants ir vai nav guvis tiešu vai netiešu labumu vai ieņēmumus.

6. Salīdzinot 2024. gada 3. novembra (svētdiena) Nord Pool Spot Latvijas zonas tirgus cenas ik stundas griezumā ar attiecīgās nedēļas minimālo un maksimālo cenu, kā arī 2024. gada novembra nedēļas nogaļu (sestdienu un svētdienu) attiecīgās stundas minimālo un maksimālo cenu, Regulators secina, ka nav pamata uzskatīt, ka netipiskie darījumi būtu paaugstinājuši tirgus cenu līdz netipiski augstam līmenim.

Savukārt, novērtējot 2024. gada 3. novembra dienas vidējās Nord Pool Spot Latvijas zonas cenas, Regulators secina, ka 3. novembrī cena bija zemā līmenī, gan salīdzinot ar visām ceturtdā ceturkšņa dienām, gan salīdzinot ar ceturtdā ceturkšņa brīvdienām.

7. Regulators veica padziļinātu izpēti par 2024. gada 3. novembra Nord Pool Spot nākamās dienas tirdzniecības perioda visaugstākās – 17. stundas (plkst. 17.00–18.00 pēc Austrumeiropas laika) – cenas veidošanas atbilstoši Baltijas reģiona piedāvājuma un pieprasījuma agregētajām solījumu līknēm. (*)

8. Turpinot izpēti, Regulators novērtēja netipisko darījumu iespējamo ietekmi uz visām 2024. gada 3. novembra stundām. (*)

9. Ārējos normatīvajos aktos nav noteikta kārtība, kādā SIA “Enerģijas publiskais tirgotājs” būtu jāpārdod obligātā iepirkuma ietvaros nopirktā elektroenerģija. SIA “Enerģijas publiskais tirgotājs” 2024. gada pārskatā norādīts, ka visa obligātā iepirkuma ietvaros nopirktā elektroenerģija tiek pārdota Nord Pool biržā un tādējādi tiek nodrošināta iespēja precīzi noteikt obligātā iepirkuma neto izmaksas. Kārtība, kādā SIA “Enerģijas publiskais tirgotājs” tiek segta starpība starp tā izmaksām un ieņēmumiem, ir noteikta Ministru kabineta 2023. gada 7. novembra noteikumu Nr. 635 “Elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumi” XVI. nodaļā. Saskaņā ar minētajiem noteikumiem gadījumā, ja publiskā tirgotāja izmaksas pārsniedz ieņēmumus, starpība tiek segta no valsts budžeta līdzekļiem. Savukārt gadījumā, ja publiskā tirgotāja izmaksas ir mazākas par ieņēmumiem, publiskais tirgotājs šo starpību ieskaita nākamā ceturkšņa ieņēmumos. Ņemot vērā iepriekš minēto, Regulators secina, ka SIA “Enerģijas publiskais tirgotājs” interesēs nebūtu ietekmēt elektroenerģijas tirgus cenu. Turklāt jāņem vērā, ka izvērtējamajos apstākļos AS “Latvenergo” kļūdainie darījumi radīja SIA “Enerģijas publiskais tirgotājs” zaudējumus (skat. šā lēmuma konstatējošās daļas 11. punktu).

10. Regulators izvērtēja, vai AS “Latvenergo” ir guvusi labumu no tās 2024. gada 3. novembrī veiktajiem kļūdainajiem darījumiem ar SIA “Enerģijas publiskais tirgotājs” portfeli, un konstatēja, ka šajā dienā kārtējās dienas tirgū AS “Latvenergo” darījumus ar savu portfeli neveica. AS “Latvenergo” Nord Pool nākamās dienas tirgū iegādājās par (*) MWh vairāk nekā saražoja un pārdeva. Salīdzinot faktisko neto rezultātu *euro* izteiksmē ar teorētiski gūstamo gadījumā, ja SIA “Enerģijas publiskais tirgotājs” portfeļa apjoms būtu korekti iesniegts pārdošanai Nord Pool nākamās dienas tirgū un ja tas būtu novedis pie zemākām cenām nākamās dienas tirgū, redzams, ka faktiskais rezultāts būtu par aptuveni (*) tūkstošiem *euro* zemāks. Līdz ar to Regulators secina, ka kļūdaino darījumu dēļ AS “Latvenergo” nav guvusi ekonomisku labumu.

11. Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 65. panta ceturto daļu Elektroenerģijas tirgus likuma 47. panta pirmajā daļā paredzētie lēmumu veidi atbilst brīvajam administratīvajam aktam, un šādā gadījumā apsverama administratīvā akta izdošanas lietderība. Veicot Administratīvā procesa likuma 66. panta pirmajā daļā noteikto izvērtējumu, Regulators secina, ka šis administratīvais akts ir nepieciešams un piemērots, lai panāktu, ka AS “Latvenergo” turpmāk nodrošina REMIT un Elektroenerģijas tirgus likumā noteikto prasību ievērošanu, un atturētu citas personas no minēto prasību neievērošanas. Minēto mērķi

nav iespējams efektīvi sasniegt ar līdzekļiem, kuri mazāk ierobežo AS “Latvenergo” tiesības vai tiesiskās intereses.

Regulators secina, ka AS “Latvenergo” pārkāpums ir ietekmējis konkurences līmeni elektroenerģijas tirgū un elektroenerģijas pārrobežu tirdzniecību, jo kļūdainie darījumi samazināja piedāvājumu un palielināja pieprasījumu nākamās dienas tirgū. Līdz ar to pārkāpums varēja ietekmēt arī lietotāju iespējas saņemt elektroenerģiju par pamatotām cenām (skat. šā lēmuma secinošās daļas 7. un 8. punktu). Tomēr Regulators nav konstatējis, ka AS “Latvenergo” pārkāpuma dēļ guva tiešu vai netiešu labumu vai ieņēmumus. Ņemot vērā minēto, Regulators kā izvērtējamajos apstākļos piemērotāko Elektroenerģijas tirgus likuma 47. panta pirmajā daļā minēto ietekmēšanas līdzekli uzskata soda naudas uzlikšanu AS “Latvenergo”.

12. AS “Latvenergo” pārkāpums atbilst Noteikumu 11. punktā minētajām pazīmēm. Attiecīgi soda naudas apmērs izvērtējamajos apstākļos nosakāms līdz 1,5 procentiem no AS “Latvenergo” iepriekšējā finanšu gada neto apgrozījuma enerģētikas nozarē, bet ne mazāks kā 300 *euro*.

13. Izvērtējot AS “Latvenergo” pārkāpuma radītās sekas, ir pamats secināt, ka pārkāpumam bija neapstrīdama ietekme uz elektroenerģijas tirgus pārskatāmību un konkurences līmeni tajā, tai skaitā elektroenerģijas pārrobežu tirdzniecību, tomēr nav iespējams viennozīmīgi konstatēt kļūdaino darījumu ietekmes uz tirgus cenām apmēru. Tāpēc Regulators uzskata par pamatotu kā sākotnējo soda naudas apmēru noteikt līdz 0,8 procentiem no AS “Latvenergo” iepriekšējā finanšu gada neto apgrozījuma enerģētikas nozarē.

14. Regulators ņem vērā pārkāpuma apstākļu izvērtēšanā konstatēto, ka attiecīgās kļūdainās darbības nav veiktas ne AS “Latvenergo”, ne SIA “Enerģijas publiskais tirgotājs” interesēs un neviens no minētajiem komersantiem no tām nav guvis ekonomisku labumu. Turklāt, nosakot soda naudas apmēru, būtu pamats ņemt vērā, ka AS “Latvenergo” neto apgrozījums veidojas no darbībām ar tai piederošiem aktīviem, tomēr izvērtējamajos apstākļos pārkāpums noticis, veicot darbības tikai ar SIA “Enerģijas publiskais tirgotājs” portfeli. Kļūdaino darījumu ietekme bija ierobežota, ņemot vērā SIA “Enerģijas publiskais tirgotājs” komercdarbības apjomu un, izrietoši, neto apgrozījumu. Tāpēc, lai nodrošinātu, ka piemērotais ietekmēšanas līdzeklis ir samērīgs, sākotnējā soda apmēru būtu pamats koriģēt, reizinot to ar koeficientu, kas aprēķināts kā SIA “Enerģijas publiskais tirgotājs” un AS “Latvenergo” neto apgrozījuma attiecība (turpmāk – koeficients).

15. Saskaņā ar AS “Latvenergo” tīmekļvietnē publicēto 2023. gada pārskatu⁵ tās ieņēmumi enerģētikas nozarē jeb ieņēmumi no enerģijas pārdošanas un ar to saistītiem pakalpojumiem un ieņēmumi no siltumenerģijas pārdošanas kopā bija 1 350 252 000 *euro*. Savukārt SIA “Enerģijas publiskais tirgotājs” tīmekļvietnē publicētajā 2023. gada pārskatā⁶ minēts, ka tās neto apgrozījums 2023. gadā bija 1 103 320 *euro*. Ņemot vērā minēto, koeficients, kas piemērojams sākotnējā soda apmēra aprēķinam, ir 0,0008 (1 103 320 *euro* dalot ar 1 350 252 000 *euro*) un sākotnējais soda apmērs izrietoši ir 0,00064 procenti no AS “Latvenergo” neto apgrozījuma jeb 8 642 *euro* (noapaļojot līdz veseliem skaitļiem).

16. Ņemot vērā, ka pārkāpumam bija tieša ietekme uz tirgus pārskatāmību un konkurences līmeni, jo AS “Latvenergo” kļūdainie rīkojumi tika ņemti vērā Nord Pool algoritmā, apkopojot piedāvājumu un pieprasījumu tirgū un nosakot tirgus cenu, sākotnējo soda naudas apmēru ir pamats palielināt par 0,2 procentpunktiem, piemērojot koeficientu,

⁵ “Latvenergo” koncerna konsolidētais un AS “Latvenergo” gada pārskats. 2023., 31. lpp., [Pārskati - Latvenergo](#)

⁶ Enerģijas publiskais tirgotājs. Gada pārskats. 2023., 8. lpp., [EPT | Enerģijas publiskais tirgotājs - Enerģijas publiskais tirgotājs](#)

tā tad – par 0,00016 procentpunktiem. Līdz ar to aprēķinātais soda naudas apmērs ir 0,0008 procenti no AS “Latvenergo” 2023. gada neto apgrozījuma enerģētikas nozarē.

17. Ievērojot Noteikumu 13. punktā teikto par pārkāpuma ilguma ietekmi uz soda naudas apmēru, Regulators secina, ka izvērtējamajos apstākļos pārkāpuma ilgums nepārsniedza gadu, attiecīgi soda naudas apmērs nav jāpalielina.

18. Ņemot vērā iepriekš minēto, kopējais aprēķinātais soda naudas apmērs ir 10 802 *euro* (noapaļojot līdz veseliem skaitļiem).

19. Izvērtējot, vai pastāv Noteikumu 14. punktā minētie apstākļi kopējā soda naudas apmēra samazināšanai, Regulators ņem vērā, ka AS “Latvenergo” pati konstatēja pārkāpumu un nekavējoties par to informēja Regulatoru un Nord Pool. AS “Latvenergo” ir veikusi darbības, lai novērstu līdzīga pārkāpuma atkārtošanos, un atlīdzinājusi SIA “Energijas publiskais tirgotājs” kļūdaino darījumu dēļ radītos zaudējumus. AS “Latvenergo” pēc savas iniciatīvas ir sniegusi visu informāciju par notikušo gadījumu un sadarbojusies lietas izmeklēšanā. Līdz ar to soda naudu ir pamats samazināt par 50 procentiem, nosakot soda naudu 5 401 *euro* apmērā.

20. Regulators secina, ka lietā nepastāv Noteikumu 15. punktā minētie pārkāpumu pastiprinošie apstākļi.

21. Attiecībā uz AS “Latvenergo” argumentu, ka SIA “Energijas publiskais tirgotājs” piedāvātā ražošanas jauda (līdz 13 MW) un pieļautais kļūdas diapazons (līdz 26 MW) nepārsniedz Nord Pool pētījumā noteikto 100 MW sliekšni, kas ir atzīts par elektroenerģijas tirgu potenciāli ietekmējošu un izmantojams kā rādītājs iekšējās informācijas publicēšanas pienākuma noteikšanai, Regulators norāda, ka šādam apstāklim ir nozīme, izvērtējot, vai ir konstatējams REMIT 3. panta (aizliegums darījumos ļaunprātīgi izmantot iekšējo informāciju) un 4. panta (pienākums publiskot iekšējo informāciju) pārkāpums. Konkrētajos apstākļos Regulators AS “Latvenergo” rīcībā nav konstatējis minētos pārkāpumus. Vienlaikus Regulators norāda, ka gadījumā, ja ir konstatēta tirgus manipulācija, darījumu nelielais apjoms nevar būt par pamatu, lai tirgus dalībnieku atbrīvotu no atbildības par REMIT 5. panta pārkāpumu.

22. Ņemot vērā visus lietā konstatētos apstākļus, Regulators secina, ka aprēķinātais soda naudas apmērs ir samērīgs ar AS “Latvenergo” izdarīto pārkāpumu un sabiedrības ieguvumu, nodrošinot, ka elektroenerģijas tirgus cena tiek noteikta korekti.

Regulators norāda, ka atbilstoši Informācijas atklātības likuma 5. panta pirmajai daļai, otrās daļas 3. punktam un trešajai daļai šis lēmums satur informāciju, kas kvalificējama kā ierobežotas pieejamības informācija.

Ievērojot lietā konstatētos faktiskos un tiesiskos apstākļus, pamatojoties uz likuma “Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” 7. panta pirmo daļu, 9. panta pirmās daļas 9. punktu un otro daļu, Elektroenerģijas tirgus likuma 37.⁵ pantu, 47. panta pirmās daļas 3. punktu, Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 25. oktobra Regulas (ES) Nr. 1227/2011 par enerģijas vairumtirgus integritāti un pārredzamību 5. pantu, kā arī uz Administratīvā procesa likuma 55. panta 2. punktu, 57. pantu, 62. panta pirmo daļu, 63. panta pirmās daļas 2. punktu, 65. panta ceturto daļu un 66. panta pirmo daļu,

padome nolemj:

1. atzīt, ka AS “Latvenergo” ir izdarījusi Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 25. oktobra Regulas (ES) Nr. 1227/2011 par enerģijas vairumtirgus integritāti un

pārredzamību 5. panta un attiecīgi Elektroenerģijas tirgus likuma 37.⁵ panta pirmās daļas pārkāpumu – AS “Latvenergo” izvērtējamajos apstākļos ir veikusi tirgus manipulācijas enerģijas vairumtirgū, izdodot kļūdainus tirdzniecības rīkojumus, kuri raidīja maldinošus signālus attiecībā uz elektroenerģijas piedāvājumu un pieprasījumu;

2. uzlikt AS “Latvenergo” soda naudu 5 401 *euro* apmērā par šā lēmuma lemjošās daļas 1. punktā minēto pārkāpumu;

3. noteikt, ka uzlikto soda naudu AS “Latvenergo” ne vēlāk kā trīsdesmit dienu laikā no dienas, kad AS “Latvenergo” izsniegts vai nosūtīts lēmums par soda naudas uzlikšanu, iemaksā valsts budžetā (Valsts kase, reģistrācijas Nr. 90000050138, konta Nr. LV78TREL1060001019900, TREL1V22), norādot maksājuma mērķi un lēmuma par soda naudas uzlikšanu datumu un numuru, un 10 dienu laikā pēc soda naudas samaksas paziņo par to Regulatoram.

Lēmums stājas spēkā ar tā parakstīšanas dienu.

Šo administratīvo aktu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no dienas, kad ieinteresētā persona uzzina vai tai vajadzēja uzzināt par pieņemto administratīvo aktu. Pieteikuma iesniegšana tiesā neaptur šā administratīvā akta darbību, izņemot administratīvā akta darbību daļā par soda naudas uzlikšanu.

Priekšsēdētāja

A. Ozola

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU